

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การสรรหาอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖(๑)/๑๑๑๕ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีปัญหาข้อกฎหมายกรณีการสรรหาอธิการบดีตามข้อ ๗.๘ แห่งข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีทำการสรรหา “ผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งอธิการบดี” โดยทำความเข้าใจเสนอต่อสภาสถาบันว่าผู้ใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีพร้อมด้วยเหตุผล ความเหมาะสม คุณสมบัติ ประวัติ และผลงานของผู้นั้นให้สภาสถาบันพิจารณา และตามข้อ ๘ แห่งข้อบังคับสถาบันฯ กำหนดให้สภาสถาบันพิจารณาผู้ที่มีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเสนอตามข้อ ๗.๘ โดยการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นดุลยพินิจและอำนาจสิทธิขาดของสภาสถาบันและผลการพิจารณาของสภาสถาบันถือเป็นที่สุด โดยสภาสถาบันอาจไม่พิจารณาแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นอธิการบดีก็ได้ หากเห็นว่าผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม และในกรณีเช่นนี้ให้สภาสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเพื่อดำเนินการสรรหาอธิการบดีใหม่

ในการสรรหาอธิการบดี คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีมีหน้าที่สรรหาบุคคล “ผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งอธิการบดี” จากผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. ๒๕๒๘ และมีคุณสมบัติของอธิการบดีที่พึงประสงค์ตามข้อ ๕ วรรคหก แห่งข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ด้วย ข้อเท็จจริงได้ความว่า คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีได้ดำเนินการกำหนด “คุณลักษณะของอธิการบดีที่พึงประสงค์” ตามข้อ ๕ แห่งข้อบังคับสถาบันฯ แล้ว จากนั้นคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีได้ดำเนินการให้บุคลากรภายในสถาบันเสนอชื่อผู้ที่สมควรจะได้รับการพิจารณาเป็นผู้ที่เหมาะสมจะได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีต่อสภาสถาบัน ปรากฏว่ามีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อที่เข้าข่ายตามหลักเกณฑ์สองคนคือ รศ.กิตติ ติรเศรษฐ และ รศ.ถวิล พึ่งมา คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีได้ดำเนินการให้บุคคลทั้งสองจัดทำเอกสารวิสัยทัศน์ นโยบายการบริหารและประวัติ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วน ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๒๐ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ส่วนตัว พร้อมทั้งให้แสดงวิสัยทัศน์ในการบริหารสถาบันต่อคณะกรรมการสรรหาอธิการบดี เมื่อแสดงวิสัยทัศน์แล้วคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีซึ่งมีกรรมการจำนวนแปดคน ได้ทำการให้คะแนนตามองค์ประกอบต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในลักษณะของอธิการบดีที่พึงประสงค์ การให้คะแนนของกรรมการสรรหาแต่ละคนดำเนินการโดยวิธีลับ ทั้งนี้ คะแนนแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับสามคะแนน (ดีมาก) ระดับสองคะแนน (ดี) และระดับหนึ่งคะแนน (พอใช้) ต่อมาคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า รศ.กิตติ ตีระเศรษฐ เป็นผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งอธิการบดี จึงเสนอชื่อให้สภาสถาบันพิจารณา สภาสถาบันพิจารณาแล้วเห็นว่ายังมี รศ.ถวิล พึ่งมา เป็นผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีอีกคนหนึ่งด้วย แต่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีไม่เสนอชื่อให้สภาสถาบันพิจารณาว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดี และมีกรรมการสภาสถาบันบางส่วนไม่เห็นด้วยกับการใช้ดุลยพินิจในการกำหนดคะแนนแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาอธิการบดี ซึ่งมีผลทำให้ผลรวมคะแนนมีความแตกต่างกันมากเกินความเป็นจริง จึงมีมติไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการสรรหาอธิการบดี และให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอหารือว่า

(๑) ตามข้อ ๘ แห่งข้อบังคับสถาบันฯ กำหนดว่าหากสภาสถาบันเห็นว่า ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม ให้สภาสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีขึ้นใหม่ ข้อเท็จจริงสภาสถาบันพิจารณาเห็นว่า รศ.กิตติ ตีระเศรษฐ มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดี แต่สภาสถาบันกลับมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีใหม่ มติของสภาสถาบันชอบด้วยข้อบังคับสถาบันฯ หรือไม่

(๒) ตามที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเสนอชื่อ รศ.กิตติ ตีระเศรษฐ เป็นผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งอธิการบดีเพียงชื่อเดียวนั้น เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อบังคับสถาบันฯ หรือไม่

(๓) การที่สภาสถาบันพิจารณาโดยหยิบยกรายชื่อ รศ.ถวิล พึ่งมา ขึ้นมาพิจารณาเองโดยคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีมิได้เสนอชื่อและเห็นว่ามีความเหมาะสมโดยไม่เห็นด้วยกับการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีที่ใช้ดุลยพินิจคัดเลือกผู้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีด้วยวิธีการให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบในระดับสามคะแนน สองคะแนน หรือหนึ่งคะแนนนั้น จึงไม่ให้ความเห็นชอบในการสรรหาอธิการบดี มติของสภาสถาบันชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง) เป็นผู้แทนชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ตามข้อ ๘^๑ แห่งข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๕๖ การพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นดุลยพินิจและอำนาจสิทธิขาดของสภาสถาบันและผลการพิจารณาของสภาสถาบันถือเป็นที่สุด แม้ข้อบังคับสถาบันฯ ข้อนี้ระบุด้วยว่าสภาสถาบันอาจไม่พิจารณาแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นอธิการบดีก็ได้ หากเห็นว่าผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม แต่ก็เป็นการระบุมเหตุที่สภาสถาบันไม่แต่งตั้งบุคคลใดเป็นอธิการบดีเหตุหนึ่งเท่านั้น การที่สภาสถาบันไม่แต่งตั้ง รศ.กิตติ ติรเศรษฐ ในการประชุมครั้งนั้นแสดงว่าสภาสถาบันเห็นว่ายังไม่สมควรมีการแต่งตั้งบุคคลตามที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเสนอมา ควรได้มีการสรรหาใหม่เท่านั้น ย่อมเป็นการที่สภาสถาบันใช้ดุลยพินิจตามข้อบังคับสถาบันฯ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับสถาบันฯ

ประเด็นที่สอง เห็นว่า แม้ตามข้อ ๗ อนุ ๗.๖ และอนุ ๗.๘^๒ แห่งข้อบังคับสถาบันฯ จะกล่าวถึงการเสนอ “รายชื่อ” ผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีของคณะกรรมการสรรหาอธิการบดี และตามข้อ ๘^๓ แห่งข้อบังคับสถาบันฯ กล่าวถึงการพิจารณา “รายชื่อ” ของสภาสถาบัน แต่ข้อบังคับก็มีได้ระบุชัดเจนว่าคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีจะต้องเสนอบุคคลอย่างน้อยสองคน ให้สภาสถาบันเลือกแต่อย่างใด การที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเสนอเพียงบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดคนเดียวจึงไม่เป็นการขัดต่อข้อบังคับสถาบันฯ

^๑ ข้อ ๘ สภาสถาบันจะพิจารณาผู้ที่มีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเสนอตามข้อ ๗.๘ โดยการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี เป็นดุลยพินิจและอำนาจสิทธิขาดของสภาสถาบันและผลการพิจารณาของสภาสถาบันถือเป็นที่สุด โดยสภาสถาบันอาจไม่พิจารณาแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นอธิการบดีก็ได้ หากเห็นว่าผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม ในกรณีเช่นนี้ให้สภาสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีเพื่อดำเนินการสรรหาอธิการบดีใหม่

^๒ ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีตามข้อ ๕ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

๗.๖ ให้คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีพิจารณาคุณสมบัติทุก ๆ ด้านของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีและตอบรับการทาบถาม แล้วให้นำรายชื่อผู้ที่สมควรที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีที่มีคุณลักษณะของอธิการบดีที่พึงประสงค์ตามที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีได้สรุปเป็นเอกสารลับเสนอสภาสถาบันต่อไป

ฯลฯ

ฯลฯ

๗.๘ ในการเสนอรายชื่อให้สภาสถาบันพิจารณานั้น ให้คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีทำความเห็นเสนอสภาสถาบันว่าผู้ใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีพร้อมด้วยเหตุผล และให้นำเอกสารแสดงประวัติส่วนตัว คุณสมบัติ และผลงานที่ผ่านมาของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเสนอให้สภาสถาบันพิจารณาด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ประเด็นที่สาม เห็นว่า แม้ในที่ประชุมสภาสถาบันได้มีการกล่าวถึง รศ.ถวิล พึ่งมา ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมโดยที่คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีมิได้เสนอชื่อ และมีกรรมการสภาสถาบันบางคนไม่เห็นด้วยกับการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีในการให้คะแนนนั้น ก็เป็นเพียงความเห็นของกรรมการสภาสถาบันบางคน มิใช่เป็นมติของที่ประชุมสภาสถาบันไม่ได้มีมติให้แต่งตั้ง รศ.ถวิล พึ่งมา เป็นอธิการบดี เพียงแต่ให้มีการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีใหม่เท่านั้น มติที่ประชุมไม่เป็นการขัดต่อข้อบังคับสถาบันฯ หรือกฎหมายแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๔๘